

[Ministeren for skatter og afgifter.]

Baunsgaards tankesæt om at gennemføre den fuldstændige særbeskatning vil jo betyde en ekstra skattebelastning af mange tusinde ægtepar med værdien af personfradraget. Det er i størrelsesordenen 3.700-3.800 kr. Det kan man jo så holde op imod hinanden.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg har aldrig på noget tidspunkt sagt, at vi uden sociale kompensationer skal ophæve de dobbelte personfradrag for ægteskab nu. Jeg har sagt, at for mig må man meget gerne begynde at afskaffe det dobbelte personfradrag for de helt store indkomster. Jeg kan ikke se, at der kunne ske noget som helst ved, at vi tog det f. eks. fra 200.000 kr. og opefter. Men der ligger en hel del penge dér, hr. minister.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Den sidste bemærkning betyder jo, at der fortsat skal være skattemæssige konsekvenser knyttet til ægteskabet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af forskellige skattelove m. v. (Skattefrihed for sociale pensioner).

(Lovforslag nr. 104. Fremsat 28/11 75).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages de resterende sager på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Ændringer som følge af pensionernes fritagelse for beskatning m. v.).

(Lovforslag nr. 106. Fremsat 28/11 75).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Ændringer som følge af pensionernes fritagelse for beskatning m. v.).

(Lovforslag nr. 107. Fremsat 28/11 75).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Ændringer som følge af pensionernes fritagelse for beskatning m. v.).

(Lovforslag nr. 108. Fremsat 28/11 75).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Karl Nielsen (S):

Statsministeren bebudede i sin åbningstale i oktober 1975, at der ville blive fremsat lovforslag om skattefrihed for de sociale pensioner. Derfor disse fire forslag, der dels er fremsat af skatteministeren, dels af socialministeren. Lignende forslag var til første behandling her i tinget i sidste samling, men nåede ikke at blive færdigbehandlet. Forslagene i sidste samling omfattede også skattefritagelse for de trangsbestemte sociale ydelser. Dette er taget ud af de foreliggende forslag, men ministeren har bebudet lovforslag herom senere.

Jeg skal henvise til, hvad socialdemokratiets ordfører, hr. Hjortnæs, udtalte ved første behandling i sidste samling, Folketingstidende 1974-75, 2. samling, sp. 6786 og 6787. Jeg vil gerne understrege, at vi i socialdemokratiet er stærkt indstillet på at få denne lovgivning igennem, idet vi herved får skabt et system, som pensionisterne kan forstå.

Lovforslagene går som bekendt ud på, at de sociale pensioner gøres skattefrie. Herved trækkes et par hundrede tusinde pensionister ud af skattesystemet, dvs. at alle, der ikke har ekstraintægter, ikke skal spekulere i selvangivelse, forskudsregistrering, slutopgørelse m. v. Det skal selvfølgelig også bemærkes, at ca. 300.000 pensionister, som har indtægter ud over pensionen, vil få status som B-skatteydere, men jeg tror ikke, at dette er en svaghed i systemet, for pensionisterne kan forstå, at hvis man har indtægter ud over pensionen, så skal der betales skat af denne ekstraintægt. Ligeledes kan selve betalingen af B-skat uden tvivl foregå på den måde, at pensionisterne lægger deres skattegirokort ind i det penge-

[Karl Nielsen.]

institut, hvortil pensionen bliver overført fra kommunen. Jeg tror, at pengeinstitutterne er villige til at administrere dette for vore pensionister.

Jeg vil også godt understrege, at det igennem den beregningsteknik, der er anvendt i lovforslagene, er sikret, at ingen pensionister vil blive dårligere stillet i økonomisk henseende, set i forhold til det nuværende system. Tværtimod, idet skævheden mellem enlige pensionister og pensionistægtepar bliver rettet op, således at pensionistægteparrene vil opnå en tiltrængt forbedring.

Forslagenes gennemførelse vil ifølge bemærkningerne koste ca. 200 mill. kr. I den forbindelse synes jeg vi skal bemærke, at der alt i alt også i forslagene ligger ikke uvæsentlige administrative besparelser for det offentlige.

Til slut vil jeg gerne udtrykke ønsket om, at vi gennem det forestående udvalgsarbejde kan nå frem til et positivt resultat, idet vi i socialdemokratiet lægger stor vægt på, at forslagene bliver gennemført med ikrafttrædelse den 1. januar 1977. Vi lægger også vægt på, at disse vigtige forslag blive gennemført i bred politisk enighed.

Jeg skal på socialdemokratiets vegne tilsige vor positive medvirken i det kommende udvalgsarbejde.

Jacob Sørensen (V):

Disse lovforslag, som sigter på at fritage pensionsudbetalinger o. lign. fra det offentlige for skattebehandling, er jo en genfremstilling af de forslag, der blev fremsat i forrige samling. Jeg gav dengang udtryk for en vis skepsis over for forslagernes indhold, men i øvrigt må jeg erkende, at det jo vil være naturligt og tilfredsstillende, hvis man uden uheldige bivirkninger kunne fritage pensionsudbetalingerne for at indgå i skatteberegningerne og i ligningsmaskineriet i det hele taget. Det er jo det, disse forslag tager sigte på.

Det i foråret fremsatte forslag om ændring i skattelovgivningen indeholdt jo et afsnit om fritagelse for skat af transbestemte ydelser. Det var i og for sig et forslag, som havde stor sympati hele vejen rundt, og jeg beklager, at det er blevet taget ud, men jeg

håber, at det vil dukke op igen i en sådan form, at det kan gennemføres, uden at de skitserede provenutab kommer til at gælde. Det var vel nok en af grundene eller måske den eneste grund til, at forslaget ikke blev helt godt modtaget hele vejen.

Det er min opfattelse, at når man forsøger at gøre offentlige, indtægtsbestemte ydelser skattefrie, så opstår der en række komplikationer, som er uohensigtsmæssige. For så vidt angår de pensioner, der er faste — jeg tænker her på grundbeløbene i f. eks. folkepensionen — er der jo ingen ulemper. Men så snart der er tale om indtægtsbestemte ydelser, hvor borgerne kan komme i den situation, at de skal udskifte en skattemæssig gratis pensionsydelse med en skattepligtig arbejdsindtægt, så kan ulemperne betyde, at der bliver for lidt provenu ved selv at skaffe sig en indtægt. Jeg har godt nok bemærket, at man i forslagene har ændret på de procenter, hvormed pensionsydelse ned sættes i forbindelse med ydelse af arbejdsindtægten eller anden indtægt, men det gør jo bare, at så bliver det interval, det skal aftrappes over eller kan aftrappes over, det længere, og ulemperne varer så meget længere.

Da 3/4 af pensionisterne har anden indtægt og alligevel skal ind i skattesystemet, hvoraf 300.000 vil blive nye B-skatteydere, så vil det jo rent administrativt, selv om det gøres på den lettest mulige måde, selv om pengeinstitutterne er klar til at ordne sagen for de pensionister, der har konto i pengeinstitutterne i forvejen, betyde, at disse beløb skal bogføres i pengeinstitutterne, i centraladministrationen, og hvor de i øvrigt skal bogføres. Det er trods alt en belastning. Det er jo mange, det drejer sig om. Det er 3 millioner kort, det drejer sig om, og hvis de skal bogføres en 2-3 steder, bliver det jo alligevel til noget.

Jeg mener, der er tre muligheder for at forbedre situationen omkring pensionisternes beskatning. Den første er at forbedre det bestående ved at ændre vilkårene, specielt for de enlige, som nu næsten kører med en fritagelse i form af forhøjet personfradrag, og så i øvrigt tilpasse pensionerne efter dette. Hvis man normaliserer personfradraget for de enlige og tilpasser pensionen derefter, så de får de samme disponible be-

[Jacob Sørensen.]

løb, så kan alle pensionister være normale skatteydere med deraf følgende fordele i administrativ henseende.

Vil man derimod for at få de 200.000 pensionister ud af skattevæsenet give pensionisterne en særstilling, så mener jeg, at det vil være langt mere hensigtsmæssigt, om man i stedet for at gøre pensionerne skattefrie med de deraf følgende uheldige bivirkninger fastsatte et personfradrag til samtlige pensionister af en sådan størrelse, at det ville dække både grundbeløbet og pensionstillægget. Derved undgår man disse uheldige bivirkninger. Man bevarer en normal skatteansættelse af pensionisterne til anvendelse i forbindelse med tildeling af andre sociale ydelser. Hvis ikke vi kan bevare den normale indkomstansættelse, så må man konstruere en indkomstansættelse for de pensionister, der alligevel skal have del i andre ting. Det er efter min opfattelse den næstbedste løsning.

Den tredje løsning, som jeg synes er den dårligste, er den, som regeringen har valgt, med de deraf følgende mange uheldige bivirkninger og større administration og større besvær.

Jeg vil håbe, at vi under udvalgsarbejdet kan få sagerne grundigt overvejet, og at man vil vise interesse for at gøre det på en anden måde, hvis det kan sandsynliggøres, at det kan fungere bedre i fremtiden. Jeg er positivt indstillet over for, at der sker en forbedring, og kan det gøres sådan, at der bliver en forbedring og bivirkningerne bliver begrænset til et minimum, så er vi positive over for det.

Jørgen Junior (FP):

Jeg er noget forurolet over den socialdemokratiske regerings indstilling over for pensionisterne i helheden og over, at det nu kun er $\frac{3}{4}$ af forslaget fra juni, der er fundet værdigt til genfremsættelse. Det styrker heller ikke den fremlagte helhed. Det må siges at være både forbavsende og beklageligt, at forslaget om at fritage de transbestemte ydelser for beskatning er bortfaldet. Denne fjerdedel var den eneste, der fik en generelt positiv modtagelse i juni måned, og hvor vel nok vanskelighederne med bl. a. Københavns kommune var overskuelige sammenlignet med de vanske-

ligheder, jeg føler der ligger i de opretholdte dele af forslaget.

At det, der i øvrigt nu ligger på bordet, er et område, der trænger til at blive ændret, er vi i fremskridtspartiet helt enige med regeringen i. De nuværende tilstande er ganske enkelt uacceptable. Vi er således indstillet på, så længe der ikke er gennemført en generelt fornuftig skattelovgivning, at finde ordninger, der kan forbedre forholdene. Det foreliggende finder vi imidlertid ikke er godt. At gennemføre dette vil kun være at erstatte noget usympatisk med noget, som vi finder lige så usympatisk.

Jeg deltog i mødet i sommer på Marienborg. Det var en dejlig sommerdag. Det var et møde, hvor der med hjælp af indkaldte eksperter, embedsmænd, skulle gøres rede for, hvad dette egentlig var, således at almindelige hvide mennesker skulle kunne forstå, hvad lovgivningen egentlig indebar. Og jeg vil nok sige, at dette mødes resultat og de mange spørgsmål og svar burde have fået regeringen til ikke at genfremsætte dette forslag i dets nuværende form.

Hvis vi skal prøve at påpege nogle af de mange svagheder, kan vi ikke lade være med at nævne, at den usikkerhed og den tro, 750.000 af samfundets svageste medborgere nu skal udsættes for, er meget uheldig. De bliver skuffede over i stedet at have fået en slags luftfrikadeller, en bunke bureaukrati og ikke en smule realiteter. Det kan godt være, ministeren har ret i, at han ikke har udtalt, at der er tale om forbedringer, men det har imidlertid i alle de mange udtalelser fra adskillige socialdemokrater, fra hr. Albertsen, fra hr. Tastesen osv., ligget i luften, at her var virkelig tale om en forbedring, om en rigtig socialdemokratisk reform. Jeg må nok sige, at det er en meget stor skuffelse for mange at konstatere, at dette ikke er tilfældet.

Det værste ved forslaget synes jeg imidlertid nok er, at det danske samfund nu måske skal forberede sig på at udsende 3 millioner giroindbetalingskort årligt, og at disse skal vanskeliggøre tilværelsen for 300.000 pensionister 10 gange årligt, for postekspedienter i massevis osv. Det er ikke acceptabelt, når det nu postuleres, at vi taler om ændringer til det bedre, hvad vel bør være forudsætningen for at gå i gang

[Jørgen Junior.]

med et sådant projekt. Det burde også, efter min opfattelse, have gjort indtryk, at 225.000 af de 400.000 B-skatteyderpensionister, der er tale om, har en indtægt på under 20.000 kr. årligt. Det er immervæk et uhyre beskedent beløb i dagens samfund.

Det mest positive — for der er naturligvis også et par positive aspekter i buketten — er i al sin utilstrækkelighed den meget beskedne økonomiske forbedring for ægtepar. Man kan jo godt gå tilbage til det foregående forslag, hvor vi hørte, at der var en vis uenighed om, hvorvidt der var skat på ægteskabet, og konstatere, at her er i hvert tilfælde et klart og tydeligt bevis på, at pensionister ikke behandles som normalborgere. Og dette kan ikke være acceptabelt.

Når man således har lagt denne genfremsettelse bort med en stor portion skuffelse, må man nok spørge, hvad vi egentlig har brug for, og dér vil jeg da godt ganske kort sige, at vi har brug for, hvad man har hørt før, en forhøjet skattefri bundgrænse, som, hvis den endelig ikke kan gennemføres generelt, måske til at begynde med eventuelt kun skal være for pensionister.

Desuden er der behov for at vurdere, hvad samfundet virkelig vil yde til pensionerne, reelt og lige ud ad landevejen. Der står 9,7 mia kr. til folkepensionisterne i det nye forslag til finanslov. Vi mener, det er for lidt. Vi har skrevet 11,2 mia kr., og det mener vi er det mindste vi kan yde for bare at give det, der gør, at vi kan have anstændigheden den mindste smule i behold. Jeg mener, at vi nu, her da året rinder ud, må forstå, at dette folketing må vise sin evne, må være brugbart nok til fra den 1. januar 1977 at kunne enes om en virkelig form for reform, der indebærer nogle reelle forhøjelser for folkepensionisterne og naturligvis også indebærer en skattefrihed. Der er jo enighed om, at enhver sund fornuft tilsiger, at der skal være skattefrihed for pensionister.

Derfor må konklusionen være, set fra fremskridtspartiets synspunkt, at folketinget efter vor opfattelse ikke kan være den nuværende behandling af pensionisterne bekendt, og jeg må tilføje, jeg synes egentlig heller ikke, regeringen kan være bekendt at

have brugt så megen tid og så meget PR, som tilfældet er, på det foreliggende komplicerede forslag.

Naturligvis skal jeg tilsige vores absolutte støtte videre i udvalgsarbejdet, for det er nødvendigt, at der findes en ordning, men vi mener ikke, at det, der er lagt frem nu, er tilfredsstillende.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det radikale venstre ser med usvækket sympati på den hensigt, der ligger bag forslaget om at fritage pensioner for skat. Det er jo i dag sådan, at vore skattelove medfører overordentlig meget besvær for både pensionister og administration, og alle kender vel historien om, at akterne bare for en enkelt folkepensionist meget vel kan fylde halve eller hele meter i højden.

Forslaget vil nok for denne side af administrationen betyde en lettelse, og forslaget vil også være en lettelse for de 200.000 folkepensionister, der helt går ud af skattesystemet, men — og det har tidligere ordførere været inde på — der er jo en bagside ved forslaget. Forslaget vil til gengæld betyde en forøget uløjlighed for 300.000 folkepensionister. Man letter for 200.000 og gør det besværligere for 300.000, og det er jo ikke så godt.

Kommunerne har været i diskussion med ministeren om det, og jeg kan ikke på forhånd give tilslutning til ministerens løsning. Der er jo også problemerne omkring visse grupper af pensionister med eget hus, med renteindkomst, som må drøftes grundigt i udvalget. Ministeren har endelig i sammenligning med første gang, vi behandlede dette forslag om fritagelse for skattebetaling for pensionister, taget et afsnit om at fritage trangsbestemte ydelser ud. Det kan ordnes administrativt, siges der nu; det er jeg forbløffet over, og jeg vil gerne have oplysning i udvalget om det.

Nu har vi jo i dag tidligere behandlet et forslag, som i virkeligheden drejede sig om den gifte kvindes borgerrettigheder, selv om det kaldtes et skatteforslag. Det måtte ikke koste penge. Forslaget om pensionisterne koster penge. Jeg har tidligere sagt, at reformer vil koste penge, men spørgsmålet rejser sig rigtignok om, hvorvidt den reform, som ministeren har foreslået her, er den

[Bernhard Bauusgaard.]

kvarte milliard kroner værd, som denne reform koster, for en reform skal være pengene værd, før man gennemfører den.

Jeg må sige, at selv om ægteskabsbeskatningsforslaget fortsat står som noget fuldstændig uigennemskueligt for almindelige mennesker, så er dette bestemt ikke let at fatte for folkepensionisterne, og jeg håber meget bestemt, at det lykkes for ministeren at blive enig med udvalget om et mere gennemskueligt forslag. Det kan ikke hjælpe noget, at vi gennemfører noget, der på papiret ser ud til at være noget af en reform, men at prisen for det er, at de, det drejer sig om, slet ikke mere kan følge med.

Stetter (KF):

Det første, der falder i øjnene, er, at forslaget om skattefritagelse for de transbestemte sociale ydelser ikke er genfremSAT. Ved førstebehandlingen af forslaget i juni måned i år var der, som fremhævet af flere tidligere ordførere, bred enighed om at gennemføre denne forbedring. Den socialdemokratiske ordfører, hr. Hjortnæs, holdt en varmt anbefalende tale, som kan læses i Folketingstidende 1974-75, 2. samling, spalte 6785-86.

Hvad har dog fået ministeren for skatter og afgifter til at vende på en tallerken? Den tynde forklaring om grunden til opgivelse af skattefritagelse, som findes i fremsættelsen, kan vi ikke tage for gode varer. Den indeholder kun oplysninger, som var kendt allerede i juni måned. Ministeren bliver nødt til at komme med en bedre forklaring, hvis den da findes. Det er urimeligt, hvis vi skal fortsætte med den snørklede og forkludrede ordning, vi har kørt med i en årrække.

Med hensyn til det genfremSATTE forslag om skattefrihed for sociale pensioner er der ingen ræson i, at jeg gentager, hvad jeg på vort partis vegne fremhævede ved førstebehandlingen i juni måned, Folketingstidende 1974-75, 2. samling, spalte 6799 ff. Vi er fortsat i princippet enige med regeringen i det mål, at pensionerne bør fritages for beskatning.

Under udvalgsarbejdet i sommerens løb modtog vi nogle foreløbige bemærkninger fra kommunerne, som skal administrere ordningen. Materialet er klart delt op i fordele og ulemper, dels for skattesidens, dels for

socialsidens vedkommende. Jeg kan kun læse indholdet som en advarsel mod at indføre de foreslåede bestemmelser, fordi ulemperne såvel for pensionisterne som for administrationen langt overstiger fordelene.

Jeg vil gerne spørge, om ministeren for skatter og afgifter nu har modtaget kommunernes endelige redegørelse, og om ministeren i bekræftende fald er klar til at kommentere materialet. Vi konservative ønsker en forenkling af skattesystemet, ikke mindst af pensionsbeskatningslovene, men desværre ser det ud til, at netop forenklingen absolut ikke har ministerens hjerte. Det beklager vi, og så har vi kun ét råd at tilføje: vi anbefaler at undlade at lappe mere på dette område og i stedet afvente betænkningen fra arbejdsgruppen vedrørende en pensionsreform. Jeg har i udvalget stillet et spørgsmål herom og har fået det svar, at man tidligst kan forvente arbejdet afsluttet i det kommende forår. Svaret er ganske vist udarbejdet af socialministeren, men jeg går ud fra, at de to ministre samarbejder om løsningen af denne svære sag.

Vi konservative ønsker en gennemarbejdet reform, som kan holde i en årrække, og som kan stabilisere forholdet og tilliden mellem pensionisterne og samfundet.

Ebba Strange (SF):

Der er flere af de bemærkninger, hr. Stetter kom med, som jeg er enig i — det kan være hyggeligt til en afveksling. F. eks. undrer det også mig, at skatte- og afgiftsministeren har taget forslaget om at fritage de transbestemte sociale ydelser for beskatning ud af det nu fremsatte lovforslag. Det var også mit indtryk ved den behandling, som forslaget fik i forrige samling, at det var et af de områder, hvor der kunne skabes enighed i salen om, at det kunne gøres ret hurtigt. Det må vi nok få en lidt nærmere forklaring på end den, vi har fået ved fremsættelsen af de forslag, vi nu behandler.

Ellers skal jeg ikke gentage, hvad jeg sagde ved behandlingen i foråret 1975, kun konstatere, at bortset fra det med de transbestemte ydelser er det stort set identiske forslag, der nu ligger til første behandling. Der er nogle beløb, der er ændret, men ellers har jeg ikke kunnet finde nogen ændringer i forhold til den forrige behandling. Det betyder, at vi skal i gang i skatte- og afgifts-

[Ebba Strangs.]

udvalget igen, og det, der nu er vigtigt for os, er vel at få samling på alle de mange besvarelser, der henligger fra sidste samling, hvor der blev stillet en lang række spørgsmål, og se at få besvarelserne hjem på de spørgsmål, der endnu ikke er besvaret.

Det er, som også andre ordførere har sagt, nemlig en lidt problematisk sag, vi er i gang med her. Det er først og fremmest ligesom ved det foregående forslag, vi behandlede, om ligestillingen af ægtefæller et spørgsmål om en forenklet skattelovgivning og en forenklet pensionslovgivning. Ingen af de to forenklinger opnås ved dette forslag, og det vil jo nok skuffe mange, der, som hr. Jørgen Junior så rigtigt sagde, har gået og ventet på, at netop dette lovforslag skulle lette pensionisternes kår. Det gør det ikke. Jo, det gør det altså for de to hundrede tusindes vedkommende, der ryger ud af skattesystemet, og det er naturligvis i sig selv en lettelse for de mennesker, det handler om, og også en administrativ forenkling. Det er de to ting, vi fra socialistisk folkepartis side vil lægge vægt på, når vi skal tage stilling til, hvorvidt vi kan gå ind for forslaget eller ej.

Der er også en anden ting — det er i det hele taget sådan, at jeg er enig med både hr. Stetter og hr. Jørgen Junior i flere ting i dag, og det vil jeg da påpege, da det jo ikke er så tit, det sker — og det er, at der altså stadig væk er det spørgsmål, om man ikke kunne klare de her ting ved en forhøjelse af den skattefrie bundgrænse, om det ikke ville gøre det lettere for pensionisterne at kunne overse situationen.

Med hensyn til pensionsloven er der et enkelt stykke i bemærkningerne, jeg godt lige vil nævne. Det er dér, hvor der står, at når lovforslaget bevirker, at pensionister ikke vil kunne udnytte deres ligningsmæssige fradrag fuldt ud, så skal der kunne ydes personlige tillæg af rådighedsbeløbet, hvor nedgangen i den disponible indtægt er så væsentlig, at pensionisterne derved bliver særlig vanskeligt økonomisk stillet. Det er en passus, som jeg ikke er særlig glad for, fordi jeg har indtryk af, at kommunerne netop her ved overgangen til bistandsloven er meget påholdende med at bruge rådighedsbeløbet. Vi får vældig mange klager ude omkring fra kommunerne over, at rådighedsbeløbet ikke bruges i det omfang, det

har været brugt tidligere, under indtryk af den almindelige økonomiske nedgangsperiode, som vi er inde i, og som naturligvis rammer pensionisterne særlig hårdt.

Der er også hele spørgsmålet om afviklingen af det særlige bundfradrag, som de enlige pensionister har fået. Dét må vi også have nogle spørgsmål besvaret om, hvorvidt netop denne gruppe, der jo personligt bliver ramt at dette forslag, sikres en indkomst, der ikke er ringere end den, de har i øjeblikket.

Der er i det hele taget stadig væk nogle problemer tilbage, og jeg vil godt sige, at vi naturligvis vil arbejde positivt videre med forslaget. Det gjorde vi også i første samling. Vi afviser det ikke, men vi håber, at vi ved et udvalgsarbejde kan finde frem til en mere enkel, overskuelig og administrerbar lovgivning med hensyn til pensionsbeskatning end den, vi har her. Det mener vi ikke kan gøres uden en skattereform — og den er der jo stadig væk ikke lagt op til — hvor man dels forhøjer den skattefrie bundgrænse, dels strækker det første trin i progressionsbeskatningen længere end i dag.

Men vi vil arbejde videre med det i udvalget. Der ligger nok stadig væk et stort arbejde, inden vi er færdige med det her lovforslag.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg må sige, at så længe vi har eksisteret, har vi hele tiden ønsket, at der skulle være skattefrihed for de sociale pensioner, hvilket vi har fremført mangfoldige gange. Derfor kan vi da ikke se med modvilje på, at regeringen nu fremkommer med et forslag om at fritage de sociale pensioner for skat.

Det lovforslag, som ligger her, og som jo er en genfremsættelse, som vi nu har hørt mangfoldige gange, uden de såkaldte transbestemte ydelser i, kan måske tilgodese nogle af vore synspunkter, men vi må dog sige, at det just ikke var på den måde, vi ønskede det skulle gøres. Nu kan man jo beskyldte ministeren for meget, han kan jo have nok at bære endda, men jeg synes da i al fald ikke, ministeren skal have skyld for, at han ikke har prøvet på at løse opgaven her på forsvarlig måde. Det er da klart, at når der i dette ting ikke er vilje til at yde, hvad der skal til, så er det ikke muligt at løse denne opgave. Det kan, så vidt jeg kan

[Arne Bjerregaard.]

se, ikke gøres ret meget anderledes, hvis vi ikke vil ofre nogle flere penge derpå.

Jeg skal undlade at remse alt op, hvad jeg sagde ved den tidligere behandling af dette forslag, men jeg har en fornemmelse af, at hvis vi ville ofre lidt mere og dermed samtidig forenkle det, ville vi spare en hel del i administration, som kunne komme pensionisterne til gode, i stedet for at bruge det til alle disse indviklede forslag, som er en nødvendighed, hvis man skal have nogen retfærdighed i lovgivningen.

Det er da klart, at vi ikke kan tage noget af pensionerne, som de er i dag, de er ikke for høje. Det var jo en nødvendighed, hvis vi skal tage skatten ud af dem, fordi der er nogle, der så vil få en fordel. Den måtte jo så betales af dem, som vil få et minus ud af det. Og derfor var det sådan set det eneste rigtige, at man hævede pensionsbeløbet så meget, at det var muligt for alle at eksistere på det, og så tage skatten af pensionen væk og så lade alt, hvad folk tjente ud over pensionen, blive beskattet på normal vis. Så kunne vi få en ganske enkel beskatning af pensionerne, men indrømmet: det koster penge, og det vil ikke blive den millimeterretfærdighed, som vi hele tiden må hige efter, fordi vi må tage hensyn til dem, som får den mindste pension.

Vi vil gerne være med til at arbejde videre på forslaget her, uden at vi dermed kan give tilslutning til forslaget, som det ligger, for vi mener, som så mange andre har fremført, at det er for snørklet, det er for indviklet for pensionisterne at finde ud af. Der er for at bruge en kendt politikers ord jo ikke fem flade øre i forslaget til pensionisterne, det er jo kun visse omjusteringer, og pensionisterne vil i al fald ikke forstå alt det makværk, vi laver her for ingenting. Men når jeg ser, at fremskridtspartiet ikke er så uvilligt til at være med til udgiftsforøgelse, så synes jeg, at det lysner lidt, at der skulle være mulighed for at løse dette problem her på en agtværdig måde.

Hanne Reintoft (DKP):

Det, der bekymrer mig mest ved disse forslag, er for så vidt de forventninger, de har vakt i pensionistbefolkningen. Vi kan ikke komme uden om, at på offentlige møder sidder folk med julelys i øjnene og afven-

ter denne gave fra regeringen og har fået en falsk opfattelse af, at de indeholder meget mere, end de gør. Det vil gå, som da vi fik kildeskat i 1970, hvor man bildte befolkningen ind, at de ikke længere skulle udfylde selvangivelse, og hvor resultatet blev, at de både kom til at udfylde selvangivelse og skema til forskudsregistrering.

Det, det her forslag drejer sig om, er jo kildeskat på pensionen, hverken mere eller mindre. Der er ikke tale om skattefrihed, men om en forskudsskat, og det synes jeg også man i sin agitation for forslaget skulle gøre sig den ulejlighed at slå helt fast. Pensionisterne bliver hverken rigere eller fattigere af det, men de tror for så vidt, de bliver rigere.

Socialministeren har gentagne gange lovet en pensionsreform, sidst i sidste uge ved vores unægtelig mere konstruktive forslag om at hæve pensionerne med 10 pct. Heller ikke de foreliggende forslag har noget som helst med en pensionsreform at gøre, og når man tillader sig at afvise andre forslag med, at man vil have en hel reform, så synes jeg ikke, dette lapperi kan accepteres.

Der snakkes med rette om, at pensionisterne har svært ved at finde ud af den lovgivningsjungle, vi efterhånden har lavet vores pensionistlove om til. Det er jeg meget enig i, for jeg mener for så vidt, det er en enkel demokratisk rettighed, at en borger i landet skal kunne læse landets love og nogenlunde kunne forstå dem. De forslag, der ligger her, vil jo fremtræde for det enkelte menneske som det rene volapyk, og jeg synes virkelig, vi fratager pensionistbefolkningen den enkle ret selv over for kommunerne at kunne kontrollere, om de bliver behandlet rigtigt efter loven.

Det ville måske netop med de forventninger, der er vakt i befolkningen, være rigtigt, om socialministeren her fra talerstolen ganske klart fastslog, hvilke reelle økonomiske forbedringer forslaget vil indeholde for det store flertal af pensionisterne, så den reelle oplysning kommer ud.

Jeg er enig i, at det er en fordel, at hustrutillægget nu kan udbetales til den, det handler om, men jeg synes også kun, det er et trist slør over den kendsgerning, at man fjernede de 62-67-årige gifte kvinders pensionsret.

Der er også en beskeden forbedring på

[Hanne Reintoft.]

ægtefællepensionen, den retter lidt op på de skævheder, som de hidtidige ordninger har medført, idet de i de senere år noget tilfældigt har ramt ægteparrene. Men også det bliver jo kun et slør over den diskriminerende kendsgerning, at hvert enkelt menneske i vores land ikke har ret til at få løst sine pensionsproblemer som et selvstændigt individ, men skal vurderes ud fra civilstand.

Da jeg læste forslaget om invalidepensionisterne, virkede det også uoverskueligt på mig. Jeg vil gerne høre, om der ikke bliver ganske overordentlig store vanskeligheder med ekstraindtægterne på hele dette område. Jeg synes i hvert tilfælde ikke, det fremtræder med lysende klarhed, at det er en forenkling eller en lettelse på noget som helst punkt.

Jeg er også lidt bekymret for de pensionister, som vi har talt meget om herinde, der sidder i eget hus, hvor lejeværdien nu indgår som en merindtægt på selvangivelsen; de skal, så vidt jeg ser, til at betale B-skat af denne lejeværdi — altså af en indtægt de ikke har. Jeg tror, det kommer til at gøre det endnu vanskeligere for dem overhovedet at klare sig, og jeg tror faktisk, de kommer til at gå fra huset for en dels vekommende.

Problemet med beskatningen af de små indtægter i samfundet, det være sig statens uddannelsesstøtte, lærlingeløn, pension eller andre meget lave lønninger, skulle efter vores mening have en samlet, rimelig og retfærdig løsning. Der er flere her, der har talt om en forhøjet bundgrænse, og jeg tror, det er den eneste måde, man virkelig kan løse de problemer på. Jeg må også sige — det tror jeg dog socialdemokratiet må være enig med mig i — at tiden ikke er inde til at skabe dybere skel mellem forskellige befolkningsgrupper — ikke mindst dem, der har det dårligt. Der er nok, der slår politisk mønt af disse skel i befolkningen, og derfor forstår jeg faktisk ikke helt, at man bliver ved med at komme med lovforslag, der uddyber dette. Jeg er også utilfreds med, at den endelige løsning for de trangsbestemte sociale ydelser ikke er med. Jeg synes ikke, om jeg så må sige, undskyldningen er god nok. Medens lovforslagene for pensionsområdet betyder øget administrativt besvær og udgift, så ville det virkelig betyde en administrativ besparelse, hvis

man ikke skulle sidde på socialkontoret og sende små konvolutter med den indeholdte skat af de sociale, trangsbestemte ydelser over til skattekontoret. Det er helt molboagtigt, det, der foregår i dag.

Vi vil selvfølgelig støtte udvalgsarbejdet, da vi synes, det er overordentlig vigtigt, at pensionisternes og andre lavtlønnedes skatteforhold ændres ganske væsentligt. Jeg må også sige, at jeg er efterhånden spændt på dette udvalgsarbejde, for vi har snart hørt alle partier erklære deres velvilje. Men hver gang der kommer et forslag, der kan bruges, så er velviljen for så vidt ikke til stede. Det her kan ikke bruges i den foreliggende form efter min vurdering, men den meget udtalte velvilje skulle snart gerne finde en eller anden fast form, for ellers har pensionisterne ikke ret megen glæde af det.

Jes Schmidt (CD):

Det foreliggende forslag ligner en meget kompliceret maskine. I sommer forsøgte man på udmærket måde at forklare os, hvordan denne maskine vil kunne fungere. Vi blev ikke overbevist om, at det ikke vil komme til småeksplosioner og vanskeligheder inde i denne maskine. Men vi er enige i den opfattelse, som ligger bag det hele, at det er fornuftigt af afskaffe beskatningen af pensionerne.

Derfor ser vi med sympati på forslagets hensigter. Vi vil gerne være med til at yde et bidrag til, at pensionisterne får rente-, pensions- og skatteforhold, som de kan gennemskue, som de kan forstå. Det er desværre ikke tilfældet i dag.

Der er allerede blevet sagt en del om, at der kommer 300.000 nye skatteydere ind i billedet, så det skal jeg lade ligge, men jeg vil blot tilføje, at i den gruppe, jeg her repræsenterer, vil vi lægge særlig vægt på at varetage de ældre parcelhusejerers rettigheder — denne gruppe kommer unægtelig i vanskeligheder i forbindelse med lejeværdiproblemet, men også i forbindelse med personfradraget.

Det, vi ønsker, og hvad vi hellere ser end de forelagte forslag, er altså en virkelig gennemgribende pensionsreform.

Wilhelm (VS):

Forslagene har selvfølgelig både en teknisk-administrativ og en politisk side, og der

[Wilhelm.]

er måske en lidt klarere opdeling her end i så mange andre tilfælde.

Det, VS naturligtvis primært er interesse-ret i, er den politiske side, og det vil simpelt hen sige: hvad er den disponible indtægt efter skat? Om pensionerne så er skattefrie, eller om man betaler på den ene eller den anden led, det er i den henseende temmelig ligegyldigt. Men i den teknisk-administrative side ligger selvfølgelig også nogle ting: kan man forenkle systemet, kan der gøres noget mere rationelt osv.? Lad mig tage fat på den først.

Jeg skal ikke gentage alt det, der blev sagt fra vores side ved førstebehandlingen i foråret. Jeg kan henvise til de bemærkninger, der kom, begyndende Folketingstidende 1974-75, 2. samling, sp. 6812, ved den behandling, men jeg vil godt lige konstatere, at det jo ikke entydigt er nogen teknisk-administrativ fordel, der her er tale om. Der er ikke entydigt tale om nogen forenkling af systemet ved det, der her bliver foreslået. Det sagde vi allerede dengang, og det mener jeg blev meget stærkt bekræftet ved den især tekniske gennemgang, der blev foretaget på mødet i juli på Marienborg.

Det er jo heller ikke sådan, som det har været antydnet af flere her, at de 200.000, der, som man siger, ryger ud af skattesystemet, dermed virkelig er væk. For det ville jo forudsætte, at skatteministeren eller i hvert fald hans „væsen“ var begavet med åbenbaringens gave, sådan at de på forhånd kunne se, om hver enkelt af disse 200.000 nu havde ret, når de foregav, at de ikke havde nogen indtægt ved siden af den sociale pension. Den gave er der næppe nogen i skattevæsenet der har, og derfor må det principielt stadig være sådan, at også disse 200.000 borgere er inden for den kontrolramme, som ligningsmyndigheder og andre principielt arbejder med. Man kan ikke tage disse angivelser eller ikke-angivelser på forhånd for givne, og derfor er selv forenklingen på dette felt endnu mere begrænset, end det lyder til, når man siger, der ryger 200.000 ud, og så kommer der til gengæld de andre ind. Derimod er det en kendsgerning uden forbehold, at disse 300.000 andre efter alt, hvad der foreligger, vil komme ind i systemet på en mere besværlig måde, end de hidtil har været det.

Der var andre ting, som hører til det lidt mere tekniske, der blev opklaret ved den gennemgang i sommer. Jeg skal erkende, at det var på ganske særegne områder, men vi påpegede, at sådan som skalaerne dengang var foreslået — og jeg må tilstå, jeg har ikke haft tid til endnu at se, om de er ændret på dette punkt, men sådan som de dengang var — ville der være tilfælde, hvor aftrapningsordningerne for forskellige af disse særlige pensionsbidrag førte til, at man i et stræk på 25.000 kr. på bruttoindtægten umiddelbart over den egentlige pensions øvre grænse kunne have hele den bruttoindtægtsfremgang på 25.000 kr., ikke bare uden at have nogen disponibel indtægtsfremgang, men oven i købet med et fald, et direkte fald, i den disponible indtægt. Man kan diskutere, om det er tilsigtet eller ej. Det fremgik dog ret klart, at det næppe var tilsigtet fra forslagsstillernes side dengang, og det er det vel heller ikke i dag. Der var altså nogle ting dér, der ikke var kigget ordentligt igennem. Det, der måske på Marienborgmødet mere eller mindre var en formodning, blev fra ende til anden bekræftet i de bilag, vi fik, i de mere konkrete svar, vi fik på de stillede spørgsmål i ugerne efter Marienborgmødet. Der var ikke nogen som helst tvivl om, at der var dette direkte fald i disponibel indtægt ved en fremgang i bruttoindtægten på 25.000 kr. i disse særlige tilfælde.

Der er altså en masse teknisk-administrativt bøv l i det her, og i hvert kan man på forhånd sige, at der er ikke tale om nogen entydig forenkling.

Dermed bortfalder i hvert fald ét motiv til at være sympatisk indstillet over for forslaget, men hvad der er vigtigere, er jo det rent politiske indhold. Det kan da godt være, at der ikke var teknisk-administrative forenklinger, men at der alligevel lå et politisk indhold i det, som gjorde, at man måtte være positiv. Men sådan som det forholder sig, så har retningslinjen for de her forslag jo været, ikke bare, som der igen nu står i skatte- og afgiftsministerens fremsættelses-tale: „Udgangspunktet for tilpasningen er, at overgangen . . . ikke må føre til nedgang i pensionisternes samlede disponible indtægt.“ Nej, den almindelige retningslinje har jo faktisk været, at overgangen ikke må føre til hverken nedgang eller fremgang i pensionisternes samlede disponible indtægt.

[Willhjælm.]

Jeg ved godt, der er undtagelser med pensionistægteparrene både for folkepensionen og for invalidepensionen, men den generelle, den almindelige retningslinje har været: dette skal overhovedet ikke ændre ved den disponible indtægt. Så har man for at lave de „administrative forenklinger“ nogle steder måttet acceptere, at der altså blev fremgange, og man har også, det skal dog erkendes, lavet direkte tilsigtede fremgange for pensionistægteparrene. Det er jo stort set dem, så vidt jeg kan se, der koster hovedparten af de ca. 200 mill. kr.s provenutab, eller hvad man nu vil kalde det, som er opgjort i bemærkningerne.

Det er stort set, hvad der kan siges om det politiske indhold, sådan målt i kroner og øre i disponibel indtægt. Der er ikke ændringer for de allerfleste her. Men der er jo et andet element af det politiske indhold, som flere andre har været inde på, som jeg også vil nævne, som vi også nævnte i juni, og som jeg synes er afsindig farligt. Det er det reklamenummer, socialdemokratiet og regeringen har lavet om disse forslag nu igennem et helt år. Skatteministeren siger nu, at man har aldrig foregivet, at der forelå en egentlig pensionsfremgang, altså en disponibel indtægtsfremgang, over en bred front med disse forslag. Det er rigtigt, at han siger det, men det er derimod ikke rigtigt, at man aldrig har foregivet det. Lad mig bare for at verificere det give et par konkrete eksempler.

Da man drøftede de her ting i foråret, og da man slog på propagandatrommerne — som vi også gjorde opmærksom på i vor ordførertale i juni ved partiets daværende ordfører, hr. Steen Folke — så brugte man det bl. a. i argumentationen for en hel række nedskæringer. Man brugte det bl. a. i argumentationen for den af regeringen promoverede udsættelse af den sociale bistandsfond med 3 år. I den argumentation sagde man bl. a.: ja men nu kommer jo skattefritagelsen for de sociale pensioner. Hvis ikke det er at prøve at bilde folk ind, at her lå en økonomisk fremgang for modtagerne af sociale pensioner, så ved jeg ikke, hvad det er. Det holdt ikke op med vores påvisning af det dengang. Det holdt ikke op med vores påpegning af, hvor politisk farligt det kunne være at foregøgle folk sådan nogle ting med

de skuffelser, med de frustrationer og med den desperation, der ville blive følgen, når man opdagede, at det var fup. Der har været mange eksempler, men det andet eksempel, jeg vil tage frem, er meget nyere. Det stammer såmænd fra forleden dag, da man i denne sal behandlede kommunisternes forslag om 10 pct.s forhøjelse af de sociale pensioner, hvor socialministeren i sin argumentation mod dette forslag sagde: „Regeringen har jo foreslået skattefrihed for sociale pensioner, og det er meget bedre.“ Hvis ikke det er at foregive, at man med denne skattefritagelse for sociale pensioner tilstræber en generel øgelse i de disponible indtægter for pensionisterne, så ved jeg ikke, hvad det er. Det er stadig væk fup.

Jeg synes, faren ved den fremgangsmåde er kommet endnu tydeligere frem ved den måde, fremskridtspartiet nu gentagne gange og uden at blive imødegået eller prøvet på tænderne angriber disse ting på. Hr. Jørgen Junior har her igen sagt, at fremskridtspartiet synes, at i hvert fald folkepensionerne er uanstændigt lave, og at fremskridtspartiet er villig til at lave massive forbedringer og ikke bare noget administrativt fup og tekniske ændringer, hvorfor man stiller tal op, som viser en forbedring på 1.500 mill. kr. til folkepensionisterne.

Jeg synes, skatteministeren og især socialministeren for en gangs skyld burde prøve at tage fremskridtspartiet på ordet. Vi kender godt allesammen fremskridtspartiets idiosynkrasier, deres fordomme — dette skal ikke gælde invalidepensionisterne, og alt det dér fordomsfulde pjank, der er knyttet til fremskridtspartiets forestillinger om de her ting — men jeg mener, socialdemokratiet burde erkende, hvor farligt det er, at fremskridtspartiet kan fremture på denne måde med, at i hvert fald folkepensionisterne er de parat til at give et lift på 15 pct. på den disponible indtægt, uden at man nogen sinde prøver at tage dem på ordet. Man ved jo godt, at hvis man kom til en realitetssnak om de dér ting, så skulle de resterende stemmer for en reel forbedring af pensionisternes vilkår nok være at finde i denne sal. Jeg skal altså opfordre regeringen, specielt socialministeren, til for en gangs skyld at prøve, om det holder, det, hr. Jørgen Junior siger, om fremskridtspartiets gruppe holder til det, hvis de bliver taget på

[Wilhelm.]

ordet. Det kan godt være, forskellige så må ændre deres forestillinger, deres fordomme for den sags skyld, om fremskridtspartiet. Ja, det er så virkeligheden, vi er nødt til at tage hensyn til. Men prøv engang at lade bordet fange for fremskridtspartiets demagogi på det her felt.

Ministeren for skatter og afgifter (Svend Jakobsen):

Der er udtrykt megen sympati og velvilje over for de intentioner, der ligger bag ved det forslag, vi her har til behandling, og det vil jeg da gerne sige tak for.

Jeg vil derudover gøre nogle mere principielle betragtninger, fordi der jo har været visse principielle ting, der har gået gennem denne første behandling. Jeg vil godt først tage spørgsmålet om de trangsbestemte sociale ydelser op — det, som ikke indgår i forslaget, men som indgik i det forslag, vi fremsatte i juni måned. Jeg skal gerne udbygge forklaringen i fremsættelsestalen. Det ligger således, at vi under udvalgsarbejdet omkring dette dels — som det allerede er nævnt af en af ordførerne — havde en del drøftelser omkring de 165 mill. kr. i provenutab, dels fik en række eksempler, der viste trangsbestemte, sociale ydelser på et meget højt niveau, kronemæssigt set, hvor man med rette kunne sætte spørgsmålstegn ved, om disse trangsbestemte sociale ydelser skulle kunne modtages skattefrit, samtidig med at man fuldt ud opretholdt personfradraget.

På baggrund af disse drøftelser havde vi dels drøftelser i regeringen, dels drøftelser med Kommunernes Landsforening, og under disse drøftelser fik vi det indtryk, at det var muligt at sikre, at vi med bibeholdelse af det nuværende system ikke fik situationer, hvor der blev tale om restskat som følge af de trangsbestemte, sociale ydelser og ej heller blev tale om udbetaling af overskydende skat, som stammede fra de trangsbestemte, sociale ydelser — altså en fuldstændig synkronisering mellem ydelsen og så den skat, der fra det offentlige var indbetalt. Det var på den baggrund, vi ikke indarbejdede dette i det foreliggende forslag.

Der har senere, kan jeg sige, vist sig nogle vanskeligheder, der ikke var forudset, og vi arbejder nu med et forslag, som jeg vent-

meget hurtigt at kunne fremsætte, som indeholder en skattefritagelse for de trangsbestemte sociale ydelser — og dermed løsningen af de administrative problemer, der er tilbage hos kommunerne — samtidig med at disse trangsbestemte sociale ydelser indgår i den endelige skatteberegning, således at de tager deres forholdsmæssige andel af personfradraget.

Jeg skal derefter gøre nogle bemærkninger til det foreliggende forslag, og her vil jeg godt tage det spørgsmål op, som mange har nævnt, om en forhøjelse af den skattefrie bundgrænse. Det er jo meget let at anvise denne løsning og sige: vi kan løse dette problem ved at have en tilstrækkelig høj skattefrie bundgrænse. Det skal jeg ikke bestride. Men jeg må sige i fortsættelse af det, at det betyder jo et ganske betydeligt provenutab, og når vi skal frem til at finde dækning for dette provenutab, så viser det sig jo, at vanskelighederne helt anderledes tårner sig op. Derfor må jeg sige, ikke mindst til hr. Arne Bjerregaard, at det var ret så interessante betragtninger, hr. Arne Bjerregaard gjorde omkring provenuet og omkring løsningen af de problemer, der knytter sig til beskatningen af de sociale pensioner, når jeg tænker på de aftaler, vi i fællesskab har omkring de kommende års finansplaner og forhandlinger om at nå frem til løsning omkring disse ting.

Selvfølgelig er vi parat til at stille beregninger på disse områder til rådighed for udvalgsarbejdet, men jeg må understrege, at skal man gå denne vej, så skal man væsentligt i vejret, for man må i så fald sikre sig, at man ikke igennem de reguleringer, der sker i løbet af året i kraft af dyrtidsreguleringer osv., alligevel når frem til, at der sker beskatning af dele af pensionerne, for så er vi lige vidt.

Det fører mig over i det andet hovedpunkt, jeg godt vil gøre nogle bemærkninger til. Jeg skal gøre det forholdsvis kort, for det er jo stort set de samme problemstillinger, der var oppe i juni måned, og jeg kan her henvise til den meget udførlige besvarelse, jeg da gav. Men jeg vil godt vende tilbage til spørgsmålet om ordningens administrative konsekvenser. Jeg vil gerne sige til hr. Jørgen Junior, at vi betragter ikke alene værdien af ændringer her ud fra, hvor mange kroner der er indeholdt. Det er rig-

[Ministeren for skatter og afgifter.]

tigt, som det er sagt af mange, at dér, hvor forbedringerne ligger i disse forslag, det er for pensionistægteparrene, og jeg må fastholde, at jeg heller ikke på noget tidligere tidspunkt har givet det ud for andet. Men vi betragter også en ændring, der fører til skatteregler, som vore ældre medborgere kan forstå, som værende af værdi. Det behøver ikke at knytte sig til kroner og øre, når vi taler om værdier her. Jeg mener også, det har en positiv værdi at lave skatteregler, som vore ældre borgere kan forstå. Og her tror jeg, at en ordning, hvor de sociale pensioner er skattefrie, mens man betaler skat af de indtægter, man har ud over pensionen, er en ordning, som man forstår. Det er mit indtryk fra ganske mange møder, at det også er en ordning, man accepterer hos vore pensionister.

Det volder jo ikke særlige vanskeligheder for A-indkomsternes vedkommende. Der kan ske træk umiddelbart. Det, som mange har hæftet sig ved, er, at det kan ikke ske, når der er tale om B-indkomster, og det er jeg selvfølgelig enig i. Jeg tillægger det derimod ikke den samme negative værdi, som en række ordførere har gjort. Vi skal sammenholde den omstændighed, at en række pensionister, mange pensionister, omkring 300.000, bliver B-skatteydere, med de problemer, der knytter sig til de vanskeligt forståelige skatteregler, som fører med sig, at man i forbindelse med pristalsreguleringer, i forbindelse med, at det nye skattekort kommer, i forbindelse med slutskatteopgørelsen bevæger sig ned til de offentlige kontorer for at få en forklaring, fordi man ikke selv kan finde ud af det. Jeg tror, man lægger alt for lidt vægt på de negative sider, der ligger i de nuværende ordninger, og jeg tror, at en ordning, hvorefter pensionisterne i stedet foretager en indbetaling af nogle klart definerede skatter, det vil for pensionisterne være mere forståeligt. Man skal også inddrage denne side af det, når man vil foretage en afvejning af de nuværende tilstande med de fremtidige vilkår.

Jeg skal ikke gøre yderligere bemærkninger her. Det er klart, at vi er til rådighed for udvalgsarbejdet. Ud over det, som jeg har nævnt, at en række ordførere har peget på forhøjelse af bundgrænsen som en mulighed,

så har jeg også noteret mig, at hr. Jacob Sørensen angav nogle forskellige muligheder, som jeg forstod ville blive fremlagt under udvalgsarbejdet til nærmere drøftelse. Vi er selvfølgelig også parate til at gå ind og medvirke til en sådan drøftelse.

Jørgen Junior (FP):

Det er naturligvis os, der takker for ministerens svar. Jeg synes lige, hr. Wilhjelm bemærkninger fra før nødvendiggør et klart og helt utvetydigt svar. Der er ikke tale om nogen form for demagogi, som hr. Wilhjelm forsøgte at postulere. Vi er indstillet på — det har vi sagt før, og vi mener det — at der skal bruges flere penge. Vi har sagt 1½ mia kr. Der kan være mange forskellige tal, vi kan komme frem til. Kan der dannes et flertal sammen med VS, DKP, SF og — hvad er nødvendigt — de vankelmødige socialdemokrater, så er vi ganske klart og utvetydigt indstillet på dette punkt. Det må der ikke være nogen form for tvivl om.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

I skrivelse af gårs dato meddeler handelsministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om butikstid. (Lovf. nr. 130).

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Skatte- og afgiftsudv. (15/12 75):

Udtræder: Kirsten Jacobsen

Nyt medl.: Ove Jensen

Udtræder: Ove Jensen

Ny stedf.: Kirsten Jacobsen

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Hermed har jeg den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lov om butikstid.

Forud for vedtagelsen af den gældende lukkelov i 1970 blev der i offentligheden ført en langvarig, heftig og følelsesladet debat mellem tilhængerne af den bestående retstilstand på lukkelovsområdet og fortalernerne for lempeligere lukketidsbestemmelser, og også ved lovforslagets behandling i folketings salen blev de modstridende synspunkter trukket stærkt op.

Medens lovforslagets bestemmelser om dispensationsmulighederne i sommerlandet og den lovtekniske forenkling, forslaget indelbar, bl. a. ved at undtage visse butikker, der kun førte et nærmere fastsat varesortiment, fra lukketidsbestemmelserne, vandt almindelig tilslutning, var dette ikke tilfældet med den foreslåede ændring af de generelle butikstidsbestemmelser.

I konsekvens af de faldne udtalelser under førstebehandlingen og forløbet af udvalgsarbejdet stillede den daværende handelsminister i udvalget et ændringsforslag, hvorefter de i 1950-loven gældende generelle butikslukketider skulle opretholdes, og oplyste samtidig, at det var hans mening at nedsætte en kommission, der bl. a. skulle behandle problemerne omkring de generelle lukketider.

Under den videre folketingsbehandling af lovforslaget mødte handelsministerens tanke om nedsættelse af en kommission almindelig forståelse, idet der bl. a. blev givet udtryk for tvivl om, hvorvidt det vigtige spørgsmål om virkningerne af de oprindeligt foreslåede ændringer i de generelle butikstidsbestemmelser lod sig vurdere på grundlag af de foreliggende oplysninger, ligesom det blev anført, at det forhåndenværende materiale om butiksspørgsmålet syntes at blive bedømt ret individuelt efter særinteresser, fordi det tilsyneladende hvilede på utilstrækkelig autoritet.

Med den nævnte ændring i de generelle lukketidsbestemmelser og andre mindre ændringer i det oprindelige lovforslag blev dette vedtaget af folketinget og fremtræder nu som lukkelov nr. 264 af 10. juni 1970.

Under 9. oktober 1970 nedsatte handels-

ministeren så den bebudede lukkelovskommission med følgende kommissorium:

„Kommissionens opgave er at foretage en vurdering af de samfundsmæssige og erhvervsøkonomiske virkninger af de gældende lukketidsbestemmelser vedrørende butikshandelen og at fremkomme med sådanne forslag til ændringer, som kommissionen på grundlag heraf måtte finde hensigtsmæssige. Kommissionen vil i sit arbejde endvidere kunne inddrage sådanne problemer vedrørende lukketider inden for andre erhvervsområder og for offentlige serviceydelser, som kommissionen finder det naturligt at tage op i denne sammenhæng.“

Kommissionen holdt sit første møde den 2. december 1970, og på 5 års dagen for dens nedsættelse afleverede kommissionens formand betænkningens 2 bind, som nu er folketinget i hænde.

Det samlede resultat af kommissionens arbejde er blevet i alt 12 større og mindre undersøgelser af forhold af væsentlig betydning for vurdering af lukkelovsproblematikken. Der er redegjort nærmere for disse undersøgelser i betænkningen bind I, kap. V, der indeholder dels resumeerne af de undersøgelser, som er foretaget ved forskningsinstitutioner m.v., dels de af kommissionens sekretariat foretagne undersøgelser. De forhold, som er undersøgt, er butikernes belastninger i henseende til kundebesøg og omsætning, husstandenes indkøbsvaner og -ønsker om butikstider, turisternes indstilling til de gældende butikstider, prisdannelse og omkostningsforløb i detailhandelen ved alternative butikstider, detailhandelens struktur og udviklingslinjer i Danmark og Sverige og i nogle andre vesteuropæiske lande samt trivselsproblemer for butiksindehavere og butikspersonale ved en eventuel liberalisering af lukkeloven. Endvidere er der redegjort for virkningerne af den danske dispensationspraksis og for erfaringerne vedrørende butikstider m. v. i Sverige siden udløbet den 31. december 1971 af den svenske lukkelov. Endelig er der redegjort for åbnings- og lukketidspunkter i Danmark og Sverige uden for butikssektoren og for den retlige regulering af detailhandelens butikstid i nogle fremmede lande. Kapitlet indeholder i øvrigt en mellem kommissionens formand og monopoltilsynet stedfunden